

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Тетяна ПАВЛЕНКО
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Вступ до фаху. Історія публічного
управління**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: **28 Публічне управління та адміністрування**
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: **281 Публічне управління та адміністрування**
(код і найменування спеціальності)

Освітньо-професійна програма: **Публічне управління та адміністрування**
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2023 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Вступ до фаху. Історія публічного управління» для студентів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування».

«31» серпня 2023 р., 18 с.

Розробник: Ковальчук В.Г.,

д.н. з держ. упр., проф.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри 601 Економіки та публічного управління

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри 601

д е..н. доц..

(науковий ступінь і вчене звання)

Данііл РЕВЕНКО

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5,5	<p>Галузь знань 28 <u>Публічне управління та адміністрування</u> (шифр і найменування)</p> <p>Спеціальність 281 <u>Публічне управління та адміністрування</u> (код і найменування)</p> <p>Освітньо-професійна програма <u>Публічне управління та адміністрування</u> (найменування)</p> <p>Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)</p>	Обов'язкова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2023/2024
Загальна кількість годин – <i>кількість годин аудиторних занять*/ загальна кількість годин</i> 56/165		Семестр
		1-й
		Лекції*
		32 годин
		Практичні, семінарські*
		24 годин
		Лабораторні*
	- годин	
	Самостійна робота	
	109 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

$$\frac{\text{кількість годин аудиторних занять}}{\text{кількість годин самостійної роботи}} = \frac{56}{109}$$

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху. Історія публічного управління» є ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом і завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в публічному управлінні, особливостями організації підготовки спеціалістів цього профілю у ХАІ.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до фаху. Історія публічного управління» є:

формування у студентів цілісного уявлення про систему підготовки за обраною спеціальністю, оволодіння теоретико-методичними основами публічного управління та адміністрування, виявлення особливостей та практики здійснення публічного управління. ознайомлення з методичними установками для подальшого опанування професії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Міждисциплінарні зв'язки: політична економіка, самоменеджмент, навчальна практика.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Тема 1. Цілі і задачі курсу “Вступ до фаху. Історія публічного управління”. Галузевий стандарт вищої освіти України

Предмет, цілі і завдання курсу. Структура і зміст курсу. Історія, структура і напрями розвитку ХАІ. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма (ОПП), Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) підготовки Бакалавра галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Посади, виробничі функції, типові завдання діяльності та уміння, якими повинен володіти випускник ХАІ за кваліфікацією «Бакалавр публічного управління та адміністрування». Багаторівнева система вищої освіти. Болонський процес в Україні. Рейтингова система для оцінки успішності студентів. Організація роботи студента у ВНЗ. Основні документи, що регламентують правила навчання, внутрішнього розпорядку університету і поведінки студентів. Види і форми учбового процесу у ВНЗ: лекції, семінари, практичні заняття, учбова практика. Робота з літературою. Самостійна робота. Сесія у ВНЗ. Методи підготовки і здачі іспитів.

Тема 2. Сутність публічного управління та його специфіка

Основні підходи до понять публічна влада, публічне управління та адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа науки «Публічне адміністрування».

Співвідношення управління та адміністрування, а також публічного управління та публічного адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Сукупність методів публічного адміністрування. Держава як об'єкт публічного управління. Функції держави. Публічна влада як інструмент забезпечення існування держави та досягнення її цілей. Публічне управління – процес реалізації публічної влади.

Тема 3. Теоретико-методологічні особливості публічного управління та адміністрування

Початковий період у формуванні державно-управлінської думки. Біхевіористичний, гуманітарний, системний, ситуаційний, структурно-функціональний, соціально-інженерний підходи до управління.

Теорія раціональної бюрократії М.Вебера. Принципи бюрократичних систем. Стилі поведінки чиновників державного апарату. Позитивні риси і недоліки теорії раціональної бюрократії. Сутність і вплив поглядів В.Вільсона. Відмінність класичної та політичної бюрократії.

Концепція нового державного менеджменту (new public management). Теорія суспільно-політичних мереж (social-political networks). Концепція врядування (goverance). Основні принципи європейської школи державного

управління. Американська концепція державного управління.

Самоорганізація в системі публічного управління та адміністрування.

Тема 4. Зарубіжний досвід побудови органів влади

Уряди в країнах світу: організаційні засади формування, структура, функції, конституційна відповідальність. Глава держави: статус та функції в сучасних країнах світу. Управління на рівні регіонів: порівняння моделей. Моделі децентралізованого управління у Німеччині, Франції, Великій Британії.

Українська модель публічного управління та адміністрування. Середовище і учасники публічного управління та адміністрування. Аналіз стейкхолдерів. Постановка завдань вітчизняного публічного управління та адміністрування.

Делегування повноважень. Елементи та етапи процесу делегування. Відповідальність і повноваження. Відмінність влади від повноважень в публічному адмініструванні. Взаємозумовленість свободи та відповідальності в публічному адмініструванні. Переваги раціонального делегування повноважень та відповідальності. Основні принципи і перешкоди ефективного делегування повноважень.

Тема 5. Держава як об'єкт публічного управління

Поняття та функції держави.

Публічна влада як інструмент забезпечення існування держави та досягнення її цілей. Періодизація розвитку публічної влади в Україні. Органи виконавчої влади в системі публічного адміністрування. Система органів виконавчої влади в Україні.

Поняття децентралізації та централізації. Загальносвітові тенденції розвитку публічного управління. Переваги і недоліки централізації і децентралізації. Закон поєднання централізації та децентралізації.

Тема 6. Основи місцевого самоврядування в Україні

Сутність і зміст місцевого самоврядування в Україні. Міжнародні правові акти: Європейська хартія місцевого самоврядування, Всесвітня Декларація місцевого самоврядування. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». Теорії місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Принципи, функції і повноваження органів місцевого самоврядування. Компетенція органів місцевого самоврядування. Форми місцевого самоврядування.

Тема 7. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного управління

Фактори зовнішнього середовища прямого і непрямого впливу. Характерні риси зовнішнього середовища (динамічність, складність, інтегрованість, невизначеність тощо) і залежність діяльності організації від їх впливу.

Поняття «громадянське суспільство». Принципи громадянського суспільства. Закони України «Про громадські об'єднання», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про політичні партії». Етапи становлення громадянського суспільства.

Структура громадянського суспільства. Форми взаємодії влади і

організацій громадянського суспільства. Громадські об'єднання в системі публічного управління. Роль громадянського суспільства у вирішенні питань місцевого самоврядування. Роль соціально орієнтованого бізнесу для системи публічного управління.

Тема 8. Владно-управлінські рішення як інструмент публічного управління та адміністрування

Характеристика понять «прийняття рішень», «управлінське рішення». Класифікація управлінських рішень. Характеристика управлінської діяльності. Технології прийняття управлінських рішень. Реалізація прийнятих рішень. Планування нормотворчої діяльності. Розвиток нормативно-правових баз. Підготовка аналітичних документів. Аудит, моніторинг та оцінювання управлінських рішень. Вплив процесів глобалізації на публічне управління та адміністрування.

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідносини суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 9. Професійні, ділові і особистісні якості працівника органів влади

Класифікація основних форм влади. Стилi керівництва, як спосiб прийняття рішень та передачі завдань підлеглим. Характеристики стилю публічного адміністрування. Мистецтво ділового спілкування. Етика ділового спілкування та діловий етикет. Контроль процесу роботи і результатів. Професійні уміння і навички.

Підходи до розгляду поняття «управлінські послуги». Специфічні особливості управлінських послуг. Класифікаційні групи управлінських послуг. Видача дозволів. Видача ліцензій. Реєстрація. Легалізація. Акредитація Атестація. Сертифікація. Нострифікація. Верифікація. Надання консультативної допомоги. Ознаки адміністративних послуг.

Змістовний модуль 2. Історія публічного управління

Тема 10. Державне управління в період державотворення Стародавнього світу. період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, польсько-литовська доба

Предмет і завдання дисципліни. Особливості державного управління в Кіммерії, Скіфському царстві та Сарматській державі. Грецькі міста Північного Причорномор'я. Царство Антів — праукраїнське державне утворення, його державний устрій. Державне управління готськими племенами. Боспорське царство.

Система управління княжої доби (IX-XIV ст.). Державне управління за часів правління Володимира Святославовича та Ярослава Мудрого. . Галицько-Волинське князівство. Магдебурзьке право. Період роздробленості Київської Русі. Українські

землі у складі Золотої Орди.

Організація державної влади в період перебування у складі Литви. Докорінні зміни в системі господарювання на українських землях у період польського панування. Литовські статuti. Структура населення та соціальні умови періоду польсько-литовського панування. Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої.

Тема 11. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорізькій Січі та в період Гетьманства. Державна думка в Україні ХІХ на початку ХХ ст.

. Запорізька Січ. Гетьманська держава. Судова система Козацько-Гетьманської держави. Структура населення та соціальні умови періоду Козацько-Гетьманської держави. Конституція Пилипа Орлика.

Реорганізація системи управління після ліквідації гетьманства в ХІХст. та на початку ХХ ст.. Форми управління на західноукраїнських землях, що входили до складу Австрійської імперії. Участь українців у виборчих процесах Австро-Угорської імперії на початку ХХ ст.

Тема 12. Відродження української національної держави (1917-1921 рр.). Радянська модель державного будівництва та створення органів управління. Республіканські устрої УРСР.

Діяльність Центральної Ради з відродження української національної держави. Директорія УНР. Створення Української Держави П. Скоропадським та її теоретичні основи. Національно – демократична концепція розбудови ЗУНР.

Форма і сутність держави диктатури пролетаріату та система управління нею. Реформи органів влади згідно з конституціями УРСР 1919, 1929, 1937 років. Державне управління в період становлення та зміцнення радянської влади в Україні (грудень 1917-1929 рр.). Перебудова апарату державного управління в Україні у зв'язку зі створенням СРСР.

Централізація влади в Україні під час державного будівництва, адміністративно-територіальних реформ та періоди їх лібералізації. Об'єктивні умови та суб'єктивні чинники кризи соціалістичної системи та СРСР на рубежі 70-90-х рр. ХХ ст. Конституція УРСР 1978 р

Тема 13. Становлення органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою

Проголошення суверенітету України та формування нової системи влади. Інститути президента і парламенту. Конституційний процес та його вплив на розвиток держави, залучення громадян до засад управління. Система управління в незалежній українській державі (1991-2014 рр.)

Трансформації державної влади та місцевого самоврядування, закріпивши основні принципи їх діяльності в Конституції України 1996, 2004, 2014 років.

Контрольний захід: іспит

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	ла.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.					
Особливості організації публічної влади в Україні					
Тема 1 Цілі і задачі курсу “Вступ до фаху. Історія публічного управління”. Галузевий стандарт вищої освіти України	10	2	1		7
Тема 2. Сутність публічного управління та його специфіка	12	2	1		9
Тема 3. Теоретико-методологічні особливості публічного управління та адміністрування.	10	2	1		7
Тема 4. Зарубіжний досвід побудови органів влади	12	2	1		9
Тема 5. Держава як об’єкт публічного управління	10	1	2		7
Тема 6. Основи місцевого самоврядування в Україні	12	1	2		9
Тема 7. Громадянське суспільство як суб’єкт публічного управління	10	2	1		7
Тема 8. Владно-управлінські рішення як інструмент публічного управління та адміністрування	12	2	1		9
Тема 9. Професійні, ділові і особистісні якості працівника органів влади	11	1	2		8
Модульний контроль 1	1	1			
Разом за змістовним модулем1	100	16	12	-	72
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2					
Історія публічного управління					
Тема 10. Державне управління в період державотворення Стародавнього світу. період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, польсько-литовська доба	16	4	2		10
Тема 11. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорізькій Січі та в період Гетьманства. Державна думка в Україні XIX на початку XX ст.	16	4	4		8
Тема 12. Відродження української національної держави (1917-1921 рр.). Радянська модель державного будівництва та створення органів управління. Республіканські устрої УРСР.	16	4	4		8
Тема 13. Становлення органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою	16	3	2		11
Модульний контроль 2	1	1			
Разом за змістовним модулем2	65	16	12		37
Усього годин	165	32	24		109

5.

Теми семінарських занять (навчальним планом не передбачено)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Особливості організації публічної влади в Україні		
1	Тема 1 Цілі і задачі курсу “Вступ до фаху. Історія публічного управління”. Галузевий стандарт вищої освіти України	1
2	Тема 2. Сутність публічного управління та його специфіка	1
3	Тема 3. Теоретико-методологічні особливості публічного управління та адміністрування.	1
4	Тема 4. Зарубіжний досвід побудови органів влади	1
5	Тема 5. Держава як об’єкт публічного управління	2
6	Тема 6. . Основи місцевого самоврядування в Україні	2
7	Тема 7 Громадянське суспільство як суб’єкт публічного управління	1
8	Тема 8. . Владно-управлінські рішення як інструмент публічного управління та адміністрування	1
9	Тема 9. Професійні, ділові і особистісні якості працівника органів влади	2
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Історія публічного управління		
10	Тема 10. Державне управління в період державотворення Стародавнього світу. період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, польсько-литовська доба	2
11	Тема 11. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорізькій Січі та в період Гетьманства. Державна думка в Україні XIX на початку XX ст.	4
12	Тема 12. Відродження української національної держави (1917-1921 рр.). Радянська модель державного будівництва та створення органів управління. Республіканські устрої УРСР.	4
13	Тема 13. Становлення органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою	2
	Разом	24

7.

Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Особливості організації публічної влади в Україні		
1	Тема 1 Цілі і задачі курсу “Вступ до фаху. Історія публічного управління”. Галузевий стандарт вищої освіти України	7
2	Тема 2. Сутність публічного управління та його специфіка	9
3	Тема 3. Теоретико-методологічні особливості публічного управління та адміністрування.	7
4	Тема 4. Зарубіжний досвід побудови органів влади	9
5	Тема 5. Держава як об’єкт публічного управління	7
6	Тема 6. . Основи місцевого самоврядування в Україні	9
7	Тема 7 Громадянське суспільство як суб’єкт публічного управління	7
8	Тема 8. Владно-управлінські рішення як інструмент публічного управління та адміністрування	9
9	Тема 9. Професійні, ділові і особистісні якості працівника органів влади	8
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Історія публічного управління		
10	Тема 10. Державне управління в період державотворення Стародавнього світу. період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, польсько-литовська доба	10
11	Тема 11. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорізькій Січі та в період Гетьманства. Державна думка в Україні XIX на початку XX ст.	8
12	Тема 12. Відродження української національної держави (1917-1921 рр.). Радянська модель державного будівництва та створення органів управління. Республіканські устрої УРСР.	8
13	Тема 13. Становлення органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою	11
Разом		109

9.Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючі вправи, розв’язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів.

Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

10. Методи контролю

Проведення поточного контролю, виконання та захист контрольної роботи, фінальний контроль у вигляді контрольного заходу (усно).

11. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

11.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...6	8	0..48
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...8	4	0...32
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Модульний контроль складається з 10 теоретичних тестів (по 1 балу), які оцінюються у 10 балів

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

11.2.Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

Здобувач має знати:

- визначення понять “публічне управління”, “публічна влада” та її структури, їх взаємозв’язок та особливості;
- загальну структуру, функції та сучасні тенденції реформ в органах державної влади та місцевому самоврядуванні;
- особливості організації органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- роль і місце місцевого самоврядування в системі публічної влади в Україні;
- сутність надання послуг у публічному управлінні;
- особливості підготовки фахівців в сфері публічного управління.
- методологію територіального управління: основні категорії понятійного апарату територіальної організації влади в Україні, закони, закономірності та принципи територіального управління;
- напрями й механізми формування регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування,
- сучасні підходи до адміністративно-територіального реформування організації влади та місцевого самоврядування.

вміти:

- визначати особливості конкретних об'єктів професійної діяльності
- оцінювати суть і соціальну значущість своєї майбутньої професії;
- критично осмислювати і використати вітчизняний і зарубіжний досвід у сфері публічного управління;
- користуватись бібліотечним фондом та мережею Internet;
- правильно організувати режим праці та відпочинку;
- долати труднощі початкового етапу і розвивати необхідні практичні навички;
- виробляти пропозиції щодо організаційної структури територіальних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, визначати їх взаємовідносини, повноваження, механізми їх передачі;
- розробляти пропозиції щодо удосконалення чинної нормативно-правової бази з регіонального управління та місцевого самоврядування;

- формулювати практичні рекомендації органам державної влади й місцевого самоврядування щодо покращення діяльності;
- визначати шляхи та методи удосконалення структури органів місцевого самоврядування, політико-правові проблеми управління регіонами та населеними пунктами;
- формувати взаємовідносини центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

11.3.Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни Вступ до фаху визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка **«Відмінно»**: 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка **«Добре»**: 75 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Задовільно»**: 60 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоєвання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- 4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка **«Незадовільно»**: 1 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

Загальне оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою з подальшим переведенням у систему ECTS:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Проведення поточного контролю, фінальний контроль у вигляді контрольного заходу (усно).

12. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

13. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

14. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій згідно структури навчального модулю
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів
3. Методичні рекомендації для практичних занять
4. Завдання для поточного контролю знань студентів
5. Тестові завдання для контролю знань з дисципліни
6. Тематика індивідуальних творчих робіт
7. Завдання для підсумкового контролю знань

k601@khai.edu - електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- робоча програма дисципліни;
- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації для виконання практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- тематики індивідуальних завдань;
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

15. Рекомендована література

Базова

1. Закон України від 10.12.2015 № № 889-VIII «Про державну службу» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.gada.gov.ua/laws/show/889-19>
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – С. 170.
3. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.
4. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю.Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
5. Вступ до фаху [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 196 с.
6. Гордієнко Л.Ю. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л.Ю. Гордієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 216 с.

7. Гречко Т.К., Хаджирадєва С.К. Системний аналіз і прийняття рішень в публічному управлінні : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2019. 247 с.
8. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О.Ю. Бобровська, Т.О. Савостенко, О.Ю. Матвеєва, В.К. Лебедєва. – 2-ге вид., доповн. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.
9. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив : підручник / авт. кол. : Е.А. Афонін, Т.В. Бельська, Я.В. Бережний та ін. ; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.В. Тертички, В.А. Шахова. – К. : «К.І.С.», 2016. – 264 с.
10. Історія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навчальних закладів / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О.М. Головка та ін. ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: Майдан, 2018.– 616 с.
11. Перга Ю.М. Історія державного управління в Україні: конспект лекцій: навчальний посібник. Електронне мережне навчальне видання Київ. – КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2023. –55 с.
12. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2018. – 278 с.
13. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / Скидан О.В., Якобчук В.П., Дацій Н.В., Ходаківський Є.І. [та ін.] ; за заг. ред. О.В. Скидана. – Житомир : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
14. Регіональна економіка: теорія та практика управління [Текст] : навч. посіб. / кол. авт. : К.М. Бліщук, І.І. Козак, О.П. Крайник, Є.Г. Матвіїшин, Г.С. Третяк, С.Г. Шевченко. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. — 128 с.
15. Сенишин О.С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О.С. Сенишин, М.О. Горинь, О.О. Кундицький. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 334 с.

Допоміжна

1. Бельська Т.В. Співвідношення понять «державна політика» та «державне управління» / Т.В. Бельська // Державне будівництво : зб. наук. пр. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. – № 2. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/>
2. Детермінанти розвитку публічного управління та адміністрування в Україні, Монографія / Молохова Ю.Л., Козирєва О.В., Лукін С.Ю. – Видавництво Право 2020. – 264 с.
3. Жихор О.Б.. Теоретичні основи бізнес-адміністрування та його особливості в умовах невизначеності / С.С. Слава, О.Б. Жихор, Я.І. Алмашій,

Л.І. Когут // Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки : теорія, практика, перспективи : монографія / за заг. ред. О.В. Димченко Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – С.10-33.

4. Інституалізація публічного управління в Україні: стан проблем та перспективи розвитку : монографія / за заг. ред. С.К. Хаджирадевої. Київ : НАДУ, 2018. 248 с.

5. Інститут політичної опозиції в системі державного управління : європейський вимір : [монографія] / В.В. Сичова ; Харк. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Х. : ХарРІ НАДУ "Магістр", 2010. – 219 с..

6. Історія держави і права України: хрестоматія-практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України напряму підготовки 6.030202 – «Міжнародне право» / О. А. Гавриленко, І. А. Логвиненко, Л. В. Новікова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 309с.

7. Ковальчук В.Г. Державне управління соціально-економічним розвитком регіону : монографія. – Х. : Золоті сторінки, 2013. – 296 с

8. Ковальчук В.Г. Системне моделювання процесів ухвалення управлінських рішень. Вісник Університету банківської справи : збірник. – К.: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2015.– № 3 924), – С. 97-104.

9. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 606 с.

10. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія ; за заг. ред. Н.В. Васильєвої, О.І. Васильєвої. Київ : НАДУ, 2018. 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>